

TOLL Cezalarının Sebepleri ve Çözümüne Yönelik Yapılabilecekler

Müşavirliğimize intikal eden ve son dönemde ciddi artış gösteren şikâyetlerin değerlendirilmesi neticesinde TOLL cezalarına esas oluşturan hususların sürücülerin ihlalleri sonucunda vuku bulduğu gibi sistemsel bazı hatalar ve idari sorunlar sonucu da meydana geldiği anlaşılmaktadır.

Sürücülerin genel olarak ihlal ettiği kurallar,

- Gerekli güzergâh için rota kartı alınmasına rağmen rota kartının geçerlilik süresi dışında (önce veya sonra) güzergâhtan geçiş yapılması,
- Gerekli güzergâh için rota kartı alınırken güzergâhın doğru bir şekilde belirlenmemesi,
- Gerekli güzergâh için rota kartı alınırken araç bilgilerinin doğru bir şekilde belirtilmemesi,

Sistemsel hatalar ve idari sorunlar,

- Sistem üzerinde ihlalin nerede, ne zaman ve hangi kapsamda gerçekleştiğinin görülememesi,
- Sınır kapılarında idare kaynaklı beklemelemlerden dolayı güzergâh tamamlanmadan önce alınan rota kartlarının geçerlilik süresinin dolması,
- Gerekli güzergâh için rota kartı alınmasına rağmen yol çalışması faaliyetlerinden dolayı alternatif güzergâha geçilmesi durumunda ceza düzenlenmesi,
- Sürücünün elindeki rota kartında aracın ağırlık, aks, emisyon sınıfı gibi bilgilerin beyana uygun ve doğru olarak yer almasına rağmen bu unsurlardan biri veya birkaçının TOLL sisteminde farklı bir şekilde görünmesi nedeniyle ceza düzenlenmesi,
- DKV web portalı üzerinden rota kartı alınmasına yönelik ödeme yapılmasına rağmen Bulgaristan TOLL sisteminde rota kartı alındığının görünmemesi.

1 Mart 2020 tarihinde uygulanmaya başlanan sistem içerisinde yabancı plakalı araçların genel olarak rota kartı yöntemini kullanmak durumunda

kaldıkları görülmektedir. Rota kartları 24 saat geçerliliği olan ve alındığı güzergâh dışına en ufak sapmanın ihlal olarak değerlendirildiği yöntemdir. Sınır geçişlerindeki beklemeler, birkaç farklı ülkeden geçilen güzergâhlarda ülkeye giriş zamanının tam olarak kestirilememesi, yıllardır Türkiye-Avrupa istikametinde taşımacılık yapan sürücülerimizin alışkanlıkları gibi sebeplerle bu kadar katı kuralları olan bir yöntemin kullanılıyor olması beraberinde ihlalleri de getirmektedir.

Bu sebeple TOLL kapsamındaki karayolu ağı kullanımlarında en az ihlale sebebiyet verecek alternatifin GNSS (Global Navigation Satellite Systems) Tabanlı Free-flow Modeli olduğu değerlendirilmektedir. Bu yöntemde kameralar aracılığıyla tespit edilen plaka ile kullanıcı hesabı arasında sistem bir eşleştirme yapar ve GNSS üzerinden alınan bilgiler ile aracın lokasyon bilgisi servis sağlayıcısına ulaşır. Bu noktada servis sağlayıcı sistem üzerinden bir TOLL deklarasyonu yapar ve akabinde Yol Altyapı Ajansı ödeme emrini iletir. Servis sağlayıcı kullanıcı hesabı üzerinden ücretlendirmeyi yapar ve kullanıcı ödemeyi gerçekleştirir. Bu yöntem Türk sürücülerinin ülkemizde kullanmaya alışkın oldukları HGS, OGS sistemlerine benzemektedir. Bu akış göz önüne alındığında, free-flow alternatifinin rota kartı yöntemine göre çok daha kısıtlı sayıda ihlale sebebiyet vereceği anlaşılmaktadır.

Ancak gelinen aşama itibariyle free-flow yöntemi arzu edilen ölçüde kullanılamamaktadır. Bu hususa esas sebebin servis sağlayıcılar tarafından henüz istenilen miktarda GNSS takip cihazının tedarik edilememesi olduğu görülmektedir. Türkiye'den DKV firması Bulgaristan'ın akredite servis sağlayıcı firması ITS ile sözleşmesini imzalamış ve sisteme entegre olmuştur. Hâlihazırda 500 Türk plakalı Tır GNSS takip cihazını temin edebilmiş olmakla birlikte bazı cihazların arızalı olması sebebiyle yine ihlale yol açtığı görülmektedir.

Henüz free-flow yönteminin arzu edilen seviyede kullanılamayacağı göz önüne alındığında, Müşavirliğimizce rota kartı yönteminde sürücülerin ihlallerinden kaynaklanan ve yukarıda genel olarak belirtilen hususlarda taşımacılık sektöründe faaliyet gösteren firmalarımızın ilgili STK'lar aracılığıyla yeniden bilgilendirilmesinin faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

30 Haziran 2020 Tarihli Toplantı Sonuçları

Sistemsal hatalarda ve idareden kaynaklanan sorunlarda sürücülerimizin karşı karşıya kaldıkları cezalar konusunda Yol Altyapı Ajansı ile bir toplantı gerçekleştirilmiştir. Toplantıda edinilen yeni bilgiler kapsamında,

- Bir kameradan aynı rota kartı ile iki defa geçen aracın TOLL sistemini ihlal ettiğini,
- Uzuncaova TIR Parkı–Kapıkule arasındaki kameraların devre dışı bırakıldığı, Uzuncaova TIR parkına geçerli bir rota kartı ile ulaşan araçların Kapıkule'ye kadar geçerli rota kartına sahip olduğunun varsayıldığı,
- TOLL görevlileri tarafından cezai işleme tabi tutulan sürücülerin önünde 2 seçenek bulunduğu;
 - İhlalin TOLL devriye ekiplerince tebliğ edildiğinde kabul edilip 750 leva değerinde telafi ücretinin ödenmesi, bu durum akabinde yine de cezai işlemin haksız olarak uygulandığı değerlendiriliyorsa ceza kesildiği tarihten itibaren 5 yıl içerisinde yani cezanın zaman aşımı süresi içerisinde itiraz etme hakkı bulunmaktadır. Yapılan itiraz sonucunda idare itirazı haklı bulursa ödenen telafi edici ücret iade edilir.
 - İhlalin TOLL devriye ekiplerince tebliğ edildiği anda kabul edilmemesi durumunda yoluna devam etmek için 120/240 leva değerinde azami TOLL ücretinin ödenmesi ve tutanak alınarak yoluna devam edilmesi, burada karşımıza 3 durum çıkmaktadır;
 - 14 günlük süre içerisinde ihlale karşı itiraz edilir ve itiraz haklı bulunursa ödenen maksimum TOLL iade sürücüye iade edilir. İtiraz haksız bulunursa ihlalin türüne göre 1.800 veya 2.500 leva ceza ödenir.
 - 14 günlük süre içerisinde itirazda bulunulmaz ise ihlal sürücü tarafından kabul edilmiş varsayılır ve ihlalin türüne göre 1.800 veya 2.500 leva ceza ödenir.
 - 14 günlük süre içerisinde itiraz etmekten vazgeçilip telafi edici ücret ödenir. Ancak bu durumda ödenen maksimum TOLL iade edilmez.

hususlarının sürücülerimiz ve taşımacılık sektöründe faaliyet gösteren firmalarımız açısından oldukça önemli olduğu değerlendirilmektedir.

Diğer taraftan, hâlihazırda cezai duruma düşmüş ve telafi edici ücreti ödemiş olan Tır araçlarının plakalarının Yol Altyapı Ajansına iletilmesi ve ihlale düştükleri tarih, saat ve konum bilgilerinin Müşavirliğimiz ile paylaşılması konusunda mutabık kalınmıştır.

3 Temmuz 2020 Tarihinde Yol Altyapı Ajansına İletilen Taleplerimiz

Önümüzdeki dönemde sistemin daha anlaşılır ve sorunsuz işlemesi bakımından Müşavirliğimizce Yol Altyapı Ajansından aşağıdaki hususlar talep edilmiştir;

- TOLL devriye ekiplerince sürücünün durdurulduğu anda kendisine ihlalin gerçekleştiği tarih, saat ve konumun net olarak yazılı bir şekilde tebliğ edilmesi,
- Yol Altyapısı Ajansı nezdinde şoförlerin şikâyetlerini Türkçe iletebilecekleri bir mail adresi oluşturulması,
- BG TOLL online sistemindeki veriler ile basılı rota kartındaki veriler arasında bir çelişki olduğunda basılı rota kartındaki verilerin esas alınması,
- Tır araçlarında bulunan mevcut GNSS takip cihazlarının (modelleri uygun olanların) free-flow sistemine entegre edilmesi,
- Rota kartlarının belirli tarihler arasında kullanılabilmesi (örneğin 01.07.2020, 00:00 - 01.07.2020, 23:59 yerine 01.07.2020, 00:00 - 07.07.2020, 23:59) ve yine ülkeye giriş anından itibaren 24 saat geçerli olması.

6 Temmuz 2020 Tarihli Toplantı Sonuçları

Bulgaristan Yol Altyapısı Ajansı tarafından çözüm önerimize ilişkin yapılan değerlendirmeler aşağıda yer almaktadır.

Sorun 1:

- Sistem üzerinden ihlalin nerede, ne zaman ve hangi kapsamda gerçekleştiği bilgisine ulaşılamaması.

Çözüm önerisi:

- TOLL devriye ekiplerince sürücünün durdurulduğu anda kendisine ihlalin gerçekleştiği tarih, saat ve konumun net olarak yazılı bir şekilde tebliğ edilmesi.

Bulgaristan Yol Altyapısı Ajansının değerlendirmesi:

- Mevcut durum itibarıyla BG TOLL sistemi böyle bir uygulamaya geçilmesine imkân vermemektedir. Ancak bu öneri doğrultusunda sistemin bir sonraki güncellenmesinde ihlalin gerçekleştiği tarih, saat ve konumun net olarak görülebileceği bir uygulama üzerinde çalışmalar başlayacaktır. Halihazırda söz konusu verilere BG TOLL'un devriye araçlarındaki ekranlar üzerinden ulaşılabilir. Şoförler istedikleri durumlarda ekranın fotoğrafını çekebilmektedir. Yol Alt Yapısı Yönetim Kurulu üyesi Prof. Oleg Asenov, gerçekleştirdiğimiz görüşme neticesinde geçici bir çözüm olarak devriye ekiplerine kestikleri telafi ücret fişleri üzerine el yazısı ile araç plakası, ihlal tarihi ve lokasyonu hakkında not düşmelerini talimatlandıracağını ifade etmiştir.

Sorun 2:

- Sınır kapılarında idare kaynaklı beklemelemlerden dolayı güzergâh tamamlanmadan önce alınan rota kartlarının geçerlilik süresinin dolması.

Çözüm önerisi:

- Sınırlarda kuyruklar olduğu durumlarda belirli noktaya ulaşan araçların rota kartlarının geçerli sayılması.

Bulgaristan Yol Altyapısı Ajansının değerlendirmesi:

- Böyle bir durum genellikle Kapıkule-Kapitan Andreevo Sınır Kapılarında yaşanmaktadır. Bu bağlamda uygulamaya aldığımız çözüm Uzuncaova TIR parkına geçerli bir rota kartı ile ulaşan araçların sınır kapısına kadar geçerli bir rota kartına sahip olduğunu addetmektedir. Avrupa Komisyonunun uygulamaya aldığı 'Yeşil Koridor' uygulamasının kesintisiz işleyebilmesi için Uzuncaova TIR parkı ve Kapitan Andreevo arasındaki kameraların cezai işlemler yapması iptal edilmiştir. Uzuncaova TIR parkından çıkış ve Kapitan Andreevo Sınır Kapısına giriş arasındaki güzergâhta 'Yeşil Koridor' uygulaması geçerli olduğu müddetçe BG TOLL sistemi cezai işlem uygulamayacaktır.

Sorun 3:

- Gerekli güzergâh için rota kartı alınmasına rağmen yol çalışması faaliyetlerinden dolayı alternatif güzergâha geçilmesi durumunda ceza düzenlenmesi.

Çözüm önerisi:

- Yol çalışması faaliyetlerinden dolayı alternatif güzergâh kullanmak zorunda kalan araçların bahse konu güzergâh için rota kartları olmamasına rağmen cezai işlemlere tabi tutulmaması.

Bulgaristan Yol Altyapısı Ajansının değerlendirmesi:

- Böyle bir durum söz konusu değildir. Karayollarında yapılan tadilatlardan dolayı alternatif güzergâhlara yönlendirilen araçların cezai işleme tabi tutulmamaları için o güzergâhtaki kameraların cezai işlem operasyonları yol tadilatı devam ettiği müddetçe iptal edilmektedir. Bu şekilde oradan geçerli bir rota kartı bulunmayan araç geçtiğinde cezai işleme tabi olmamaktadır.

Sorun 4:

- Sürücünün elindeki rota kartında aracın ağırlık, aks, emisyon sınıfı gibi bilgilerin beyana uygun ve doğru olarak yer almasına rağmen bu unsurlardan biri veya birkaçının TOLL sisteminde farklı bir şekilde görünmesi nedeniyle ceza düzenlenmesi.

Çözüm önerisi:

- BG TOLL online sistemindeki veriler ile basılı rota kartındaki veriler arasında bir çelişki olduğunda basılı rota kartındaki verilerin esas alınması.

Bulgaristan Yol Altyapısı Ajansının değerlendirmesi:

- Yaptığınız öneri kabul edilmektedir. BG TOLL online sistemindeki veriler ile basılı rota kartındaki veriler arasında bir çelişki olduğunda basılı rota kartındaki veriler esas alınacaktır.

Sorun 5:

- Cezai işlemlere tabi olan ve haksızlığa uğradıkları kanaatinde olan şirketlerin şikâyetlerini iletecek bir muhatap bulamamaları.

Çözüm önerisi:

- Bulgaristan Yol Altyapısı Ajansı nezdinde şoförlerin şikâyetlerini Türkçe iletebilecekleri bir mail adresi oluşturulması.

Bulgaristan Yol Altyapısı Ajansının değerlendirmesi:

- Bulgaristan Yol Altyapısı Ajansına Türk şirketleri şikâyetlerini Bulgarca veya İngilizce info@bgtoll.bg e-mail adresine iletmeleri kararlaştırılmıştır. Ceza kesildikten sonra 5 yıl içerisinde yani cezanın zaman aşımı süresi içerisinde itiraz etme hakkı bulunmaktadır. Buraya intikal eden itirazlar için referans numarası verilecek ve itirazlar 30 günlük süre içinde neticelendirilecektir. İtirazda yer alması gereken temel bilgiler:
 - İtirazın nedeni;
 - Araç plaka numarası;
 - Ödenen telafi ücret fişinin kopyası;
 - Rota kartı;
 - Telafi edici üreticinin ödendiği kartın ilk 4 ve son 4 rakamı;
 - Şirket tarafından gündeme getirilmesi önemli olarak değerlendirilen diğer bilgiler.

Sorun 6:

- Free-flow sistemine geçiş için Türkiye'deki şirketler için yeterli sayıda takip cihazı tedarik edilmemesi.

Çözüm önerisi:

- Türk plakalı ağır vasıta araçlarında bulunan mevcut GNSS takip cihazlarının (modelleri uygun olanların) free-flow sistemine entegre edilmesi.

Bulgaristan Yol Altyapısı Ajansının değerlendirmesi:

- Türk plakalı ağır vasıta araçları halihazırda ellerinde bulunan mevcut GNSS takip cihazlarını (modelleri uygun olanların) free-flow sistemine entegre edebilmektedir. Bu şekilde halihazırda 1500 Romanya plakalı araç BG TOLL sistemine entegre edilmiştir. Bunun için Bulgaristan Yol Altyapısı Ajansının sözleşme imzaladığı veri tedarikçileri ile irtibata geçilmesi ve gerekli entegrasyon süreçlerinin tamamlanması gerekmektedir. Bahse konu veri tedarikçileri listesine aşağıdaki link üzerinden ulaşılması mümkündür:

<https://www.bgtoll.bg/tr/hakkimizda/siciller>

Sorun 7:

- Çeşitli nedenlerden dolayı önceden alınan rota kartlarının Bulgaristan üzerinden güzergâhın 24 saat içinde tamamlanamamasından dolayı ve rota kartlarının geçerlilik süresinin bitmesinden dolayı sürücülere cezalar uygulanması.

Çözüm önerisi:

- Rota kartlarının belirli tarihler arasında kullanılabilmesi (örneğin 01.07.2020, 00:00 - 01.07.2020, 23:59 yerine 01.07.2020, 00:00 - 07.07.2020, 23:59) ve yine ülkeye giriş anından itibaren 24 saat geçerli olması.

Bulgaristan Yol Altyapısı Ajansının değerlendirilmesi:

- Bu önerinin kabul edilmesi için yasa değişikliği yapılması gerekmektedir. Bu aşamada böyle bir değişiklik yapılması mümkün gözükmemektedir.

6 Temmuz 2020 Tarihli Toplantının Akabinde Son Durum

Toplantı akabinde Uluslararası Nakliyeciler Birliğince toplantıda alınan kararlara ilişkin taşımacılık yapan firmalara duyuru yapılmıştır.

Yapılan itirazlar UND tarafınca takip edilmekte ve süreçte yaşanan sıkıntılara ilişkin Müşavirliğimize bilgi verilmektedir.

Sorun tam anlamıyla çözüme kavuşmuş olmamakla birlikte yapılan toplantıların akabinde hem Müşavirliğimize hem de UND'ye intikal eden şikayetlerde görünür şekilde azalma olduğu gözlemlenmektedir.

Diğer taraftan sistemin sorunsuz halde çalışması temin edilene kadar Müşavirliğimiz, Yol Altyapı Ajansı ve UND yetkililerinin katılımıyla düzenli toplantılar yapılmaya devam edilecektir. Bir sonraki toplantının 27 Temmuz 2020 ile başlayan hafta yapılması planlanmaktadır.

Bilgilerine arz ederim.